

Naturverdier i et dalsøkk nordvest for Embrets foss, Modum kommune

Tom Hellig Hofton

Ekstrakt

BioFokus (ved Tom H. Hofton) har på oppdrag for Sweco Grøner (ved Håkon Gregersen) gjennomført biologiske registreringer i et dalsøkk nordvest for Embrets foss, Modum kommune, ifbm planer om oppgradering av Embrets foss kraftverk.

Det ble registrert og avgrenset 2 naturtypelokaliteter (begge dammer med verdi B – viktig), som beskrives. Det gis også en kort beskrivelse av det mellomliggende dalsøkket, og anbefalt forvaltning.

Nøkkelord

Embrets foss
Modum kommune
Dammer
Biologisk mangfold
Naturtyper

Omslag

FORSIDEBILDER

Øvre: Småsalamander

Midtre: Øvre dam (lok 2)

Nedre: Øvre dam (lok 2)

(foto øvre: Sigve Reiso,
midtre og nedre: Tom H. Hofton)

LAYOUT

Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-068-1

Biofokus rapport 2009-4

Tittel

Naturverdier i et dalsøkk nordvest for Embrets foss, Modum kommune

Forfatter

Tom Hellik Hofton

Dato

09.01.2009.

Antall sider

5 sider inkl. vedlegg

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten ”levende” linker.

Oppdragsgiver

Sweco Norge

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus-rapporter kan lastes ned fra:

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

BioFokus ved Tom H. Hofton har utført supplerende undersøkelser av biologisk mangfold og naturtyper ifbm utredninger av planlagt utbygging/oppgradering av Embrets foss kraftverk. Prosjektet kom i stand etter henvendelse fra Håkon Gregersen (Sweco Norge), som også deltok i kartleggingen. Feltarbeidet ble utført i løpet av formiddagen 03. oktober 2008, og ble konsentrert om et dalsøkk med to dammer/små tjern nordvest for Embrets foss. Undersøkelsene er et supplement til arbeidet i 2007 (Hofton 2007) og kartleggingsarbeidet som er utført av Håkon Gregersen (Sweco Norge rapportering til oppdragsgiver, in prep.).

Oslo, 9. januar 2009.

Dam NV for Embrets foss 1

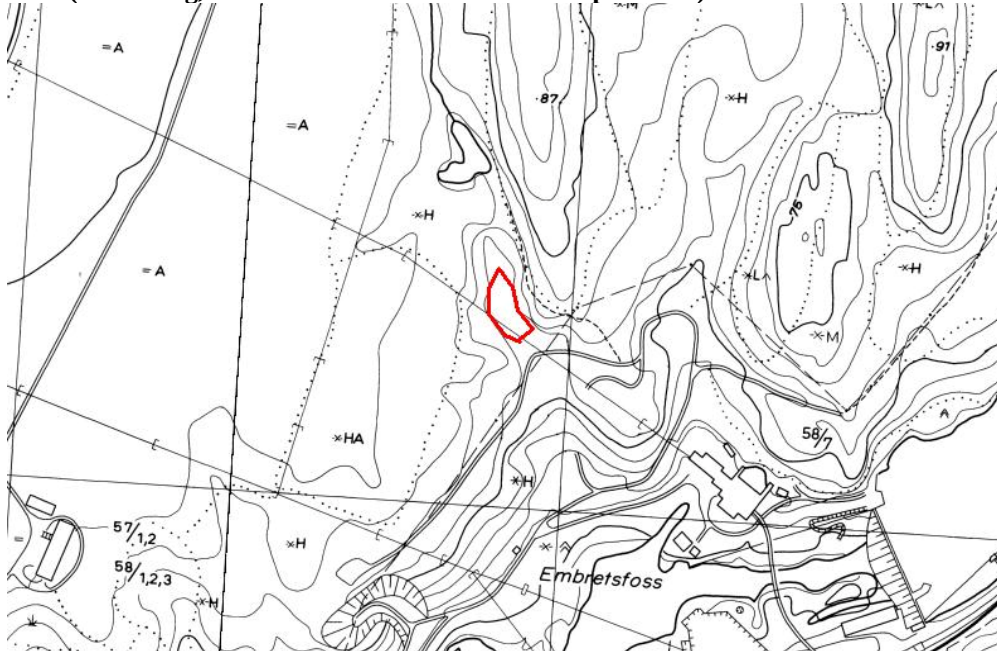
Naturtype: Dam

UTM-koordinat: NM 5155 4100

Lokaliteten ble undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) og Håkon Gregersen (Sweco Norge) 03.10.2008, samt tidligere av Håkon Gregersen (som har utfyllende data). Det er en kunstig anlagt vanningsdam, som holdes på plass av en voll i sørøst (med en kum ute i vannet). Gran- og blandingsskog står på tre kanter rundt dammen, og ei lita kraftlinje krysser over. Dammen er relativt stor og dyp (minst 1,5 – 2 meter), med en utstrekning på ca 60 x 30 meter. Siv- og vegetasjonsbelter er dårlig utviklet, men i en smal sone langs vannkanten vokser bl.a. grøftesoleie, hønsegras, bekkeblom, og så vidt litt sjøsvaks, mens vanlig andemat flyter på overflata. Vannvegetasjonen virker nokså triviell. Det samme gjelder fastmarksvegetasjonen rundt. Vegetasjonen på sperrevollen har et ruderatpreg med bl.a. hundekveke, hundegras, reinfann, bringebær, geitrams, hestehov, en del lupiner, etc.

Håkon Gregersen har registrert mye småsalamander *Triturus vulgaris* (NT). Vegetasjon og insektfauna er derimot triviell. Dammer, særlig av denne størrelsen, er generelt sjeldne, og siden denne også er et viktig yngleområde for småsalamander, settes verdien til B – viktig.

Kart (omtrentlig, siden dammen ikke er merket av på kartet)

Bilde 1. Vanningsdam NV for Embrets foss (lok "Dam NV for Embrets foss 1"). Foto: Tom H. Hofton.

Dam NV for Embrets foss 2

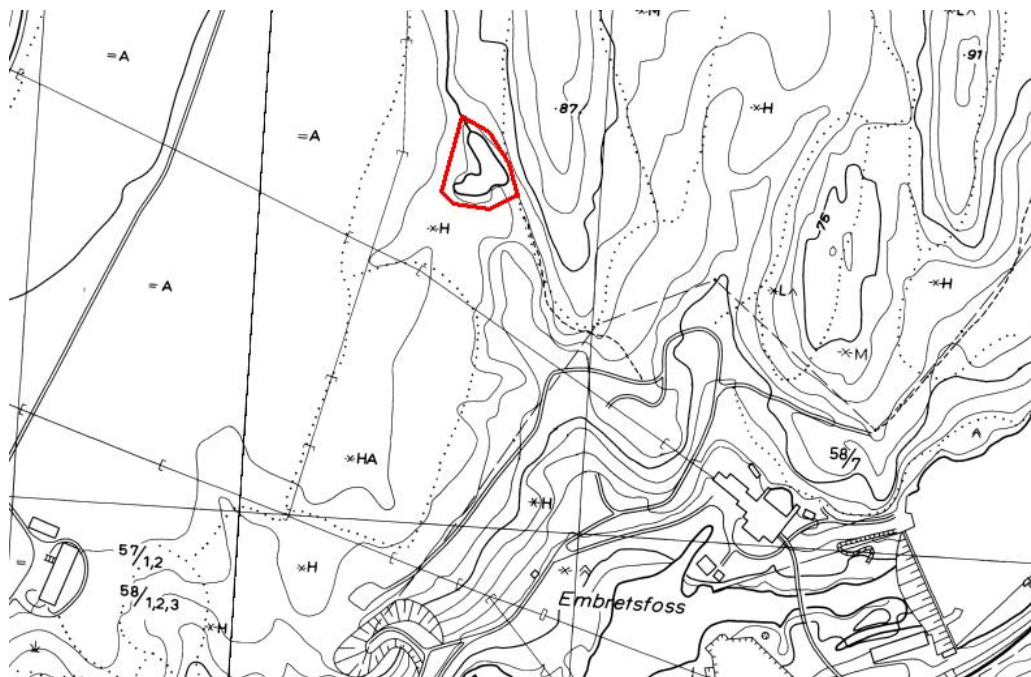
Naturtype: Dam 70%, Sørboreal blandskog 30%

UTM-koordinat: NM 5150 4115

Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) og Håkon Gregersen (Sweco Norge) 03.10.2008., samt tidligere av Håkon Gregersen. Lokaliteten ligger øverst i et lite daldrag nordvest for Embrets foss, og består av en ganske stor dam (snarere et lite tjern) som holdes på plass av en betongdam i utløpet mot sørøst, samt skogen umiddelbart rundt (20-25 meters bredde). Innrammet av tung og høyreist granskog danner tjernet et idyllisk lite landskapsrom.

Tjernet har en variert form, med berglendte odder og grunne vikar. Dette skaper en variert strandlinje. Inne i de grunne vikene er det frodige sivbelter, som inn mot bredden går over i starrsump og sumpvegetasjon. Her finnes bl.a. slyngsøtvier, bekkeveronica, mannasøtgras, gulldusk, sjøsvaks, bekkestjerneblom. Det er også småflekker med eksponert leire og glissent plantedekke. Vannet var svært grumsete på inventeringstidspunktet (kanskje som følge av avrenning fra jordbruksarealene like bak). Skogen omkring er høyreist, relativt grovkost høybonitets granskog i sein optimalfase, iblandet noe bjørk, gråor etc. Vegetasjonstypen er stort sett av lågurttype ("løsmasse-utforming", lite urter), med bl.a. noe skogsvingel. Mot nordøst er det skinnere, med rask overgang til furuskog. Enkelte graner er meget høye og kraftige, men alderen er ikke høy (trærne vokser raskt). Noen få grove furuer inngår også. Bortsett fra enkelte ferske gadd (som dels gir et fint estetisk inntrykk i vannkanten), er det lite død ved.

Naturverdiene er først og fremst knyttet til at dette er et variert, næringsrikt lite tjern, men også skogen omkring tjernet har kvaliteter. Skogbremmen er viktig som kantsone mot tjernet og bør stå urørt for å unngå uheldige kanteffekter. Evt. trær som faller ut i vannet vil være positivt. Biomangfoldmessig er det trolig for vanntilknyttede organismer at området har størst verdi (bl.a. er det etter all sannsynlighet leveområde for salamander, og det er også potensial for øyenstikkere). Slike naturmiljøer (relativt stor lavlandsdam omgitt av gammelskog), er sjeldne, og sammen med bra potensial for vannlevende organismer settes verdien derfor til B – viktig.

Bilde 2. Tjernet i "Dam NV for Embretsfoss 2" danner et idyllisk lite landskapsrom. Foto: Tom H. Hofton.

Bilde 3. Frodig vannkantvegetasjon i tjernet "Dam NV for Embretsfoss 2". Foto: Tom H. Hofton.

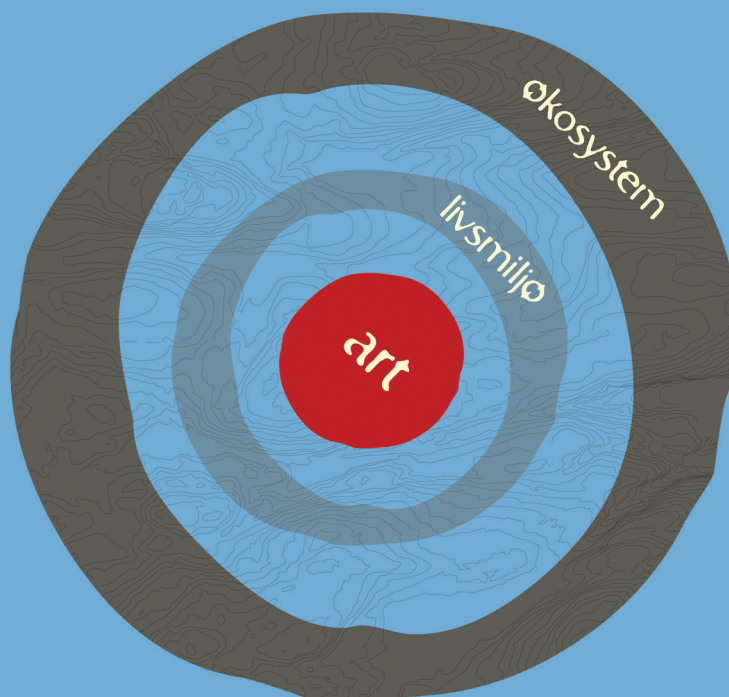
Dalsøkket mellom lokalitetene

Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) og Håkon Gregersen (Sweco Grøner) 03.10.2008., samt tidligere av Håkon Gregersen. Mellom de to dammene som er avgrenset som naturtypelokaliteter, løper en (for lenge siden) gjenfylt ravinedal, i et underlag av marin leire. Skogen er en mosaikk mellom yngre og eldre grandominert blandingsskog, uten naturskogspreg, og triviell biomangfoldmessig. Flere små betongdammer ligger på rekke og rad gjennom dalsøkket. Disse dammene har naturverdier for vannlevende organismer, bl.a. er de høyst sannsynlig leveområder for salamander.

Hele dalsøkket (inkludert de to dammene øverst og nederst) bør betraktes (og forvaltes) som ett samlet økologisk system, der vannansamlingene er nøkkelmiljøer for biologisk mangfold. Det foregår utvilsomt utveksling av arter og vandringer mellom de ulike vannsamlingene, ikke minst av salamander. Dalen bør derfor ikke utsettes for større inngrep som berører dammene eller nærområdet negativt, så som graving, masseutfylling, forurensning, eller omfattende hogst.

Referanser

Hofton, T.H. 2007. Naturverdier ved Embretsfoss, Modum kommune. BioFokus rapport 2007-19.

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir en digital rapportserie som heter BioFokus-rapport, <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>